

Індивідуальні податкові консультації: що змінилося з 1 квітня

1 квітня в 2017 року стало не тільки Днем сміху, а й днем кардинальних змін в правилах отримання/надання індивідуальних податкових консультацій від органів ДФСУ. З цієї дати повністю переродилася глава 3 розд. II ПКУ. Сьогодні ми розкажемо про зміст цих змін.

1. У ст.14 ПКУ з'явилося визначення терміну «індивідуальна податкова консультація» – стосується **практичного використання окремих норм податкового та іншого законодавства**, контроль за дотриманням якого покладено на ДФСУ. У такий спосіб законотворці фактично легалізували роз'яснення на інші неподаткові теми, наприклад щодо РРО.

2. Як і раніше, податкова консультація може бути індивідуальною або узагальнюючою. Індивідуальна консультація (далі – ІПК) надається за зверненням платника податків, має індивідуальний характер і може використовуватися виключно тим платником, якому її надали.

Відповідальності за дії згідно ІПК та УПК не буде і надалі, але, знову ж таки, це стосується письмових консультацій. Плюс дії згідно консультацій не звільняють від сплати податкових зобов'язань, якщо потім консультація зміниться.

Однак тепер ІПК має бути зареєстрована в **Єдиному реєстрі індивідуальних податкових консультацій**. Наказу Мінфіну про такий Реєстр поки що немає, але нові правила уже діють. Чи призведе це до проблем із отриманням ІПК — час покаже уже скоро. **Письмові ІПК також повинні публікуватися на сайті ДФСУ**. Є, правда уточнення, що на сайті не повинні вказуватися код назви платника, ЄДРПОУ та податкова адреса. Доступ до сайту з ІПК буде вільним і відкритим.

3. Відкориговане поняття «узагальнююча консультація» (далі - УПК). **Їх видаватиме Мінфін. УПК видає Мінфін на підставі узагальнення та виявлення обставин неоднозначного застосування законодавства і протягом 5 календарних днів публікує їх на своєму сайті.** Треба сказати, що Мінфін явно не спішить із підготовкою таких консультацій – потреба є, документів немає.

УПК мають перевагу перед ІПК. Спільним для ІПК та УПК є порядок їх судового оскарження, прописаний поки що в п. 53.2 ПКУ.

4. Прописано, що ІПК може бути надана в усній або письмовій формі. Є вимоги до письмової форми, зокрема потрібен номер в Реєстрі ІПК. Усні ІПК дають органи районного рівня та вищого рівня. Письмові – починаючи з обласного/міжтериторіального рівня. Згідно з ПКУ, можлива й електронна форма консультації, але, як виявляється, податківці не в змозі реалізувати це на практиці (**див.** категорію 135.05 ЗІР).

5. **З 30 до 25 календарних днів** змінився строк, упродовж якого відповідний контролюючий орган повинен надати консультацію у відповідь на звернення платника податків. Рахують такий термін з дня отримання звернення контролюючим органом.

Також передбачена можливість продовження такого терміну, але не більше ніж на 10 календарних днів. Платник податків має бути письмово попереджений про це до закінчення спочатку передбачуваного 25-денного терміну.

Але 25 календарних днів – це не просто час, протягом якого орган ДФС, який отримав запит, готуватиме відповідь. Процедура насправді складніша.

Нижчий орган ДФС протягом 15 к.д. направляє ІПК вищестоящому органу. Той протягом 10 к.д. розглядає ФПК і або реєструє в Реєстрі (номер повідомляється підлеглому органу), або відмовляє і видає свою ІПК та вносить її в Реєстр.

6. Тепер на рівні Кодексу (п. 52.1 ПКУ) закріплені **вимоги до звернення платника на отримання індивідуальної податкової консультації в письмовій формі.**

Таке **звернення повинно містити:**

а) найменування для юрособи або прізвище, ім'я, по батькові для фізособи; податкову адресу, а також номер засобу зв'язку й адресу електронної пошти, якщо такі є;

б) код згідно з ЄДРПОУ (для юросіб) або реєстраційний номер облікової картки платника (для фізосіб), чи серію і номер паспорта — для фізосіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків і мають відповідну позначку в паспорті.

в) **зазначення, у чому полягає практична необхідність отримання консультації;**

г) підпис платника податків;

д) дату підписання звернення.

Якщо звернення не відповідатиме вказаним вимогам, то податкову консультацію контролюючі органи цілком собі законно зможуть не надавати. Замість цього вони направлятимуть формальні відписки. І раніше суди відмовляли платникам, звернення яких ігнорували податківці, у випадку якщо звернення містило загальні питання, без явної прив'язки до практичної діяльності платника

7. В ПКУ закріплено, що не лише платник податків, але і його посадова особа та/або податковий агент, який діяв відповідно до податкової консультації, звільнятимуться від відповідальності.

8. На окрему увагу заслуговує п. 39 підрозд. 10 розд. XX ПКУ. У ньому сказано, що:

— звільнення від відповідальності стосується податкових правопорушень, здійснених до 31 грудня 2017 року (включно);

— індивідуальні податкові консультації, надані платникам у письмовій формі до 31.03.2017 р. (включно), з 01.01.2018 р. не підлягатимуть застосуванню.

Але... У п.4 Прикінцевих та перехідних положень Закону № 1797¹ встановлено безстрокове звільнення від відповідальності для платника, який діяв відповідно до індивідуальної податкової консультації, наданої йому в письмовій формі до 01.04.2017 р., а також УПК, за діяння, що містять ознаки податкового правопорушення, зокрема, на підставі того, що в майбутньому така податкова консультація була змінена або скасована. Як будуть співіснувати ці дві взаємовиключні норми, сподіваємось уже незабаром роз'яснять фіскали.

Інформація підготовлена за підтримки Кричун П.М.
та консалтингової компанії [TCG CONSULTING](#)
(власники видання «Справжня Бухгалтерська Газета»
та сайту buhgazeta.com.ua)

Добавлено примечание ([N1]): Иконка

¹ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» від 21.12.2016 р. № 1797-VIII.